

VERSLAG

//

datum: 31 augustus 2017

aanwezig: Wauter Leenknecht (VSOA Onderwijs), Wendy Thomas (ACOD Onderwijs), Nancy Libert (ACOD Onderwijs), Gerrit Appelmans (COC), Koen Wils (COC), Lieselotte Bommerez (Dept WSE), Marianne Michielsens (SYNTRA Vlaanderen), Helena Muyltermans (Kabinet Muyters), Marion Vrijens (Kabinet Crevits), Patrick Poelmans (Kabinet Crevits), Philip Demuynck (Kabinet Crevits), Carl Lamote (Dept O&V), Katrien Bonneux (Dept O&V), Chris Dockx (Dept O&V), Wouter Pinxten (Dept O&V), Katrien Deman (AgODi).

onderwerp: artikel 70-overleg met onderwijsvakbonden

//

Er wordt vanuit het Kabinet Crevits aangegeven dat de wijzigingen ten opzichte van de artikelsgewijze bespreking op 4 juli 2017 dusdanig beperkt zijn dat een nieuwe artikelsgewijze bespreking overbodig is. DOV licht enkel drie belangrijke wijzigingen toe:

- Artikel 14: een duaal structuuronderdeel kan opgestart worden tot en met de eerste lesdag van oktober.
- Artikel 23: een leerling kan tot en met de laatste lesdag van oktober van rechtswege instappen in een duaal structuuronderdeel. Nadien zal dit enkel maar mogelijk zijn na een advies van de klassenraad.
- Artikel 37: de financiering van de duale structuuronderdelen is gekoppeld aan de aanbieder van dit duale structuuronderdeel en volgt daaruit. Duale structuuronderdelen aangeboden door een voltijds secundair onderwijs worden gefinancierd volgens de principes van het voltijds secundair onderwijs (indeling in disciplines ed.); duale structuuronderdelen aangeboden door een CDO of Centrum voor vorming voor zelfstandigen en kmo worden gefinancierd volgens de coëfficiënten die vandaag zijn voorzien voor de financiering van het deeltijds beroepssecundair onderwijs

Kabinet Crevits geeft aan de bespreking eerst te richten op algemene reacties en bemerkingen, om in een volgende ronde in te gaan op de punctuele, artikelsgewijze bemerkingen.

In volgorde van bespreking:

ACOD

ACOD geeft aan dat de conceptnota bis aangaf dat er 4 mogelijke scenario's waren voor wat betreft de integratie van duaal leren in de bestaande stelsels. ACOD stelt vast dat Vlaamse Regering heeft gekozen voor scenario 1, waarbij de bestaande systemen naast elkaar blijven bestaan. De voorkeur van ACOD ging uit naar scenario 4 waarbij er een gehele integratie was van de bestaande systemen in een arbeidsmarktgericht voltijds SO. ACOD is van mening dat duaal leren het meeste kans op succes heeft in het voltijds secundair onderwijs en is er niet van overtuigd dat duaal leren geschikt is voor het deeltijds onderwijs. Er is voor ACOD een duidelijk verschil tussen duaal leren en het huidige leren en werken (waar het werken op de werkplek meer centraal staat dan het leren op een werkplek).

BuSO wordt niet meegenomen in het voorontwerp van decreet, waarbij de vraag wordt gesteld of deze dan in het proefproject kunnen blijven werken, naast het decreet duaal. Of gaat er een duidelijke beslissing genomen worden over het al dan niet meenemen van BuSO?

ACOD is van mening dat duaal leren enkel moet worden voorbehouden voor de derde graad, niet voor de tweede graad. Decreet voorziet volgens ACOD een opening naar het inrichten van duaal leren in een doorstroomfinaliteit, wat positief wordt bevonden.

COC

COC sluit zich in de eerste plaats al aan bij de bemerkingen gemaakt door de collega's van ACOD en benadrukt eveneens dat duaal leren vooral dient te worden gericht op de derde graad, niet op de tweede graad.

COC geeft aan dat het stuk rond aanloopfase nog onduidelijk is. Zo is het niet duidelijk wat er dient te gebeuren met een niet-arbeidsrijpe leerling die momenteel in het voltijds secundair onderwijs zit.

VSOA

VSOA sluit eveneens aan bij de bemerking van ACOD en COC voor wat betreft de beperking tot de derde graad. VSOA is geen vragende partij voor een uitbreiding van duaal leren naar tweede graad.

VSOA geeft aan dat de huidige vereisten voor mentoren een uitholling betekenen van het statuut van leerkracht aangezien er voor deze mentor geen enkele pedagogische vereiste wordt gesteld. Men vraagt zich bovendien ook af wie gaat voorzien in een opleiding voor deze mentoren.

Kabinet Crevits

Kabinet Crevits geeft aan verrast te zijn over het standpunt van duaal leren in het voltijds secundair onderwijs. Van bij aanvang van de conceptnota's werd reeds duidelijk dat duaal leren eveneens in het huidige stelsel voor leren en werken kon georganiseerd worden. Kabinet Crevits vraagt zich dan ook af of de voorkeur dan uitgaat naar duaal leren enkel in het voltijds en daarnaast het behoud van het huidige leren en werken?

- ACOD is vooral bezorgd over de leerling die zich aanmeldt bij een aanloopfase en daar na screening niet wordt toegelaten. Het is niet duidelijk waar deze leerling nu naartoe gaat. Deze leerling terug naar het voltijdse traject sturen kan niet op goedkeuring van ACOD rekenen.

Kabinet Crevits geeft nogmaals aan dat de scenario's in de conceptnota betrekking hebben op de organisatie van duaal leren en dat het bij aanvang reeds duidelijk was dat er drie aanbieders zouden zijn. Deze drie aanbieders bieden elk duale structuuronderdelen aan. Er wordt dus geen structuur bij gecreëerd naast het huidige leren en werken; dit zou niet wenselijk zijn. Er wordt gestreefd naar 1 systeem dat een combinatie van leren op de school en leren op de werkplek combineert, maar met de mogelijkheid tot drie aanbieders. Wie deze aanbieders worden, kan lokaal per scholengemeenschap bepaald worden.

- ACOD is daarbij van mening dat een school die een duaal structuuronderdeel aanbiedt, ook de voltijdse variant moet aanbieden bij wijze van terugvalbasis voor de leerlingen. Dit gaat noodzakelijk zijn, zeker wanneer de leerling maar 20 opleidingsdagen heeft om een tewerkstelling te zoeken. Er moeten bovendien ook voldoende uitzonderingsmaatregelen voorzien worden wanneer de 20 dagen worden overschreden.

Kabinet Muyters beaamt dat er wordt voorzien in een uitzonderingsmaatregel voor wat betreft de 20 dagen.

Kabinet Crevits verduidelijkt dat voor jongeren die niet-arbeidsrijp zijn en toch kiezen voor een arbeidsgerichte studierichting met een combinatie van leren op de school en leren op de werkplek, ondersteuning is voorzien via de aanloopfase. De jongere die niet arbeidsrijp is maar ook geen interesse heeft in een combinatie van leren en werken zal in het voltijds secundair onderwijs blijven, al dan niet ondersteund met een NAFT-traject. Het is eveneens de bedoeling om de aanloopfase ruim in te richten en te laten voorafgaan door een screening (met het oog op een goede trajectbepaling en maatwerk). De aanloopfase is gekoppeld aan een structuuronderdeel dat smaller is dan een duaal structuuronderdeel.

- COC vraagt of er steeds vanuit dient te worden gegaan dat een jongere in een aanloopfase kan instappen in een duaal traject?
- Kabinet Crevits geeft aan dat een aanloopfase steeds binnen een arbeidsmarktperspectief kadert, maar dat er niet voor elke jongere een doorstroom naar een duaal structuuronderdeel kan worden gegarandeerd. Duaal leren vereist immers arbeidsrijpheid.
- COC vraagt hoe dit aanbod van aanloopfase kan gegarandeerd worden in regio's waar er geen CDO/Syntra is gevestigd.
- Kabinet Crevits erkent dat dit een aandachtspunt is en dat samenwerkingen met CDO's en Syntra's aangewezen zijn.

Met betrekking tot BuSO wordt aangegeven dat men hier zeker duaal leren mogelijk wil maken. De positie van het BuSO in duaal leren zal duidelijk worden gemaakt in de loop van dit schooljaar, wanneer het regelgevend kader ook voor dit onderwijsniveau wordt uitgewerkt, met het oog op implementatie bv. op 1 september 2019. Gelet op de wijzigingen en evoluties die het BuSO momenteel heeft doorgemaakt, was het niet wenselijk om deze nu op te nemen in duaal leren. COC geeft aan dat het meenemen van het BuSO belangrijk is om de volwaardigheid van BuSO te erkennen.

ACOD vraagt of het klopt dat er binnen het huidige dbso in de toekomst enkel een aanloopfase en duaal leren zal mogelijk zijn. Daarnaast wordt er gevraagd waar jongeren terecht kunnen die geen toegang krijgen tot de aanloopfase omwille van bijvoorbeeld schoolmoeheid.

Kabinet Crevits beaamt dat er binnen het huidige dbso in de toekomst enkel maar wordt voorzien in een aanloopfase en duaal traject, maar benadrukt dat de overgang geleidelijk zal verlopen. Voor wat betreft de jongeren die schoolmoe zijn; sowieso zal er aanbod binnen NAFT zijn voor zulke problematieken te remediëren. De aanloopfase is momenteel gericht op jongeren met een duidelijke arbeidsbereidheid en dient in die zin ook voldoende ambitieus te zijn. Het zou vreemd zijn een aanbod in te richten, enkel voor jongeren die niet gemotiveerd zijn, noch voor voltijds onderwijs noch voor duaal onderwijs.

ACOD vraagt of een doorstroomfinaliteit mogelijk is binnen het voorontwerp van decreet. Kabinet Crevits geeft aan dat een duaal traject steeds gebaseerd dient te zijn op één of meerdere BK's en dat een doorstroomfinaliteit vanuit die optiek momenteel niet mogelijk is.

Kabinet Crevits verduidelijkt de bekommernis rond de mentoropleidingen en geeft aan dat er momenteel is geopteerd voor een sectorale uitwerking. De resultaten van deze eerste oefening worden afgewacht maar kunnen ertoe leiden dat er bepaalde minimumcriteria worden vastgelegd en/of eventueel een generiek mentortraject wordt uitgewerkt. COC geeft aan dat de kennis en kunde van een mentor eveneens van belang is bij zijn deelname aan de klassenraad.

COC geeft aan dat de voorliggende financiering ertoe kan leiden dat scholen sowieso geen niet-duale én duale variant naast elkaar gaan aanbieden. Er wordt nu in het proefproject echter wel vastgesteld dat niet elke leerling alle competenties kan verwerven op een werkplek en de school dan ook moet instaan voor een deel van deze competentieverwerving. COC vraagt hoe dit praktisch dient opgelost te worden binnen een school wanneer een leerkracht die wordt ingezet als trajectbegeleider ook nog praktijkvakken dient te geven. COC concludeert dat door de eigenheid van de trajecten de voorziene coëfficiënten hoger moeten komen te liggen. Dit wordt ondersteund door VSOA en ACOD. ACOD vult daarbij aan dat er ook een verschil zit in uitvoerbaarheid tussen de huidige TSO en BSO richtingen: TSO richtingen kennen immers een lagere omkadering, maar gaan binnen deze omkadering ook moeten voorzien in trajectbegeleiding.

COC geeft aan dat de standaardtrajecten afzwakkingen zijn van reguliere leerplannen. Dit wordt betreurd, zeker wanneer wordt gekeken naar de operationalisering van deze standaardtrajecten in ondernemingen, waarbij wordt vastgesteld dat in de onderneming dit standaardtraject nog sterker wordt afgezwakt. COC doet dan ook een oproep naar de schrijvers van eindtermen om de lat voldoende hoog te leggen en te voorzien in voldoende controle op het behalen van een gewenst eindresultaat.

Artikelsgewijze bespreking

ACOD

ACOD geeft volgende bemerkingen bij artikels mee:

Artikel 10 : wat is jaarbasis? Dit zou best verklaard worden in artikel 8 en artikel 56.

- DOV: met jaarbasis bedoelt men in dit voorontwerp 'schooljaarbasis'. Dit zal worden verduidelijkt.

Artikel 18: er is in het voorontwerp van decreet geen protocol van akkoord meer voorzien. ACOD vraagt echter in hoeverre er nog kan worden voorzien in keuzevrijheid en studiecontinuïteit als er naast de duale structuuronderdelen geen niet-duale variant wordt aangeboden? Voor ACOD moet er naast een duale studierichting in de school, een equivalente niet-duale variant worden aangeboden.

Artikel 20: met betrekking tot het niet-bindend advies vraagt ACOD of dit dient te worden beschouwd op schoolniveau, op niveau van de scholengemeenschap of Vlaanderen breed? Met andere woorden: dien je enkel een advies uit te brengen wanneer een duaal structuuronderdeel binnen de eigen school of scholengemeenschap wordt aangeboden? Of dient dit te gebeuren wanneer er Vlaanderen-breed wordt voorzien in een duaal aanbod? En vanaf welk jaar dient dit te worden uitgebracht?

Artikel 21: ACOD verwijst naar 2° in dit artikel, waar de trajectbegeleider kan worden betrokken in het advies. ACOD twijfelt aan de meerwaarde van deze trajectbegeleider wanneer hij deze leerling geheel niet kent.

Artikel 24: ACOD geeft aan dat wanneer een mentor volwaardig lid is van de klassenraad, deze aan dezelfde voorwaarden als andere leden van de klassenraad (afwezigheid wettigen, geheimhouding,...) dient te worden onderworpen en vraagt de inbouw van de nodige garanties hiertoe.

Artikel 27: er wordt in het schoolreglement best ook aangegeven wat de gevolgen zijn van duaal leren voor wat betreft de studiecontinuïteit en studiebekrachtiging.

Artikel 29: ACOD stelt vast dat er gepaste en redelijke aanpassingen kunnen plaatsvinden op de werkplek, maar stelt de vraag of dit op het budget van onderwijs zal zijn en wat indien de onderneming de redelijke aanpassingen op de werkplek niet doet?

Artikel 32: ACOD is van mening dat bij een intakegesprek de trajectbegeleider steeds aanwezig moet zijn. De leerling wordt immers ingeschreven in de school, die naar de ouders toe de verantwoording zal moeten doen wanneer een leerling geen werkplek kan vinden. Indien de mentor niet aanwezig is op dit intakegesprek, zou er op zijn minst een omstandig verslag met reden van eventuele weigering van de werkplek moeten zijn.

Artikel 33: dit artikel voorziet in 20 opleidingsdagen per jaar dat een leerling zonder werkplek kan zitten. ACOD geeft een voorbeeld: wat indien een leerling een werkplek vindt na 18 opleidingsdagen, de firma gaat failliet, heeft hij dan nog 2 dagen tijd op een andere werkplek te zoeken? ACOD is van mening dat er dan best een uitzondering wordt voorzien indien het verlies van de werkplek buiten de wil van de leerling valt (bijvoorbeeld bij technische werkloosheid van de mentor).

Artikel 35: ACOD vraagt voor het bijvoegen van de bepaling uit de memorie van toelichting: "de extra ondersteuning kan nooit ter vervanging van de voorziene trajectbegeleiding worden ingericht"

Artikel 37: ACOD stelt vast dat de coëfficiënt voor de financiering afhankelijk is van de aanbieder en de onderwijsvorm. Voor TSO is dit ongeveer de helft van het BSO. ACOD ziet hiervoor geen enkele reden; trajectbegeleiding dient overal gelijkwaardig te gebeuren. Er dienen voor ACOD ook extra middelen voor trajectbegeleiding te komen. Het succes van duaal leren zal immers afhangen van de mate waarin geïnvesteerd wordt in de trajectbegeleiding.

Artikel 39: ACOD vraagt waarom er wordt voorzien in de mogelijkheid tot verschil in volume van trajectbegeleiding op de verschillende structuuronderdelen?

In de wijzigingsbepalingen merkt ACOD op dat er wordt verwezen naar artikel 19 van de codex SO waar men spreekt van herverdelen, niet van overdragen. ACOD twijfelt aan de juistheid van deze verwijzing.

COC

COC geeft aan dat de Vlaamse Regering de lijst van studiebewijzen vastlegt, maar dat COC geen voorstander is van deelkwalificaties. Door deze deelkwalificaties dreigen leerling af te haken na het behalen van een deelkwalificatie, waardoor minder leerlingen een voltijdse kwalificatie behalen.

VSOA

Geen bijkomende opmerkingen.

Kabinet Crevits vraagt naar de redenen voor beperking tot derde graad.

COC geeft aan dat leerlingen in de tweede graag gewoonweg te jong zijn voor een duaal structuuronderdeel.

ACOD geeft daarbij dat ze nog onvoldoende garanties hebben dat de component op de werkplek wordt ingevuld met leren op de werkplek. Wanneer blijkt dat dit enkel gaat om 'werken', dan is ACOD zeker geen voorstander van een duaal traject vanaf de tweede graad.

COC sluit af door te stellen dat de school de basis dient te leggen van de competenties en dat dit vooral zal gebeuren in de tweede graad. Leren gebeurt dus in kleine stapjes waarbij in eerste instantie het leerproces onder heel gecontroleerde omstandigheden gebeurt en gaandeweg worden die omstandigheden vrijer (maar het blijft nog steeds leren, ook in duaal). Leerlingen moeten die stappen één voor één kunnen zetten. Daar is tijd voor nodig. En die tijd moet gegeven kunnen worden aan de leerlingen en dat zal moeten gebeuren in het 3^{de} en 4^{de} jaar. Duaal dus vanaf het 5^{de} jaar.